1. část: Březen 1974 - Zapomenuté stezky v Zadních skalách

Neděle, 3. Květen, 2020 - 23:40
Jiří Rak
Štítky
Půlstoletí v ČŠ J. Raka

Kdo z vás nestihl poutavou přednášku Jiřího Raka v druhé polovině února v Krásné Lípě, ten má nyní šanci se začíst do příběhů Zadní země. Začneme skutečně na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. S Jirkou projdeme mnoho stezek v Českém a Saském Švýcarsku. Zatouláme se i do Českého Nizozemí a Lužických hor.

Pokračujeme čtvrtým dílem s názvem Chvála Studence, Rynartic a výhledů z Lužických hor.

Je to vyznání tajemnému Studenci, mohutné hoře s kamennými moři, dominantě západní části Lužických hor.

Máte-li podobné vzpomínky na počátky turistiky v Českém Švýcarsku, ozvěte se nám. Rádi váš příběh zveřejníme.

Západní část Lužických hor pozvolna klesá do pískovcových roklí Českého Švýcarska. Nad nimi se usadily na svazích nezalesněného Křížového vrchu Rynartice. Najdeš zde jedinečnou, vysloveně horskou scenerii, již umocňuje zdánlivá blízkost mohutného Studence, nejvýraznější dominanty širokého okolí. Opravdu jen zdánlivá blízkost, neboť Rynartice, jedna z nejkrásnějších osad Českého Švýcarska, jsou od této rozložité hory odděleny hlubokým údolím Chřibské Kamenice. Výstup na Studenec z této strany, přes Studený, další nezapomenutelnou osadu, je náročný a dlouhý, ale patří k nezapomenutelným túrám v severních Čechách.

Poprvé jsem kdysi putoval na Studenec z jiné strany, z České Kamenice přes Jehlu a Lísku. Lepší nástup na túru jsem si nemohl vybrat: Sjížděl jsem motorovým vlakem od České Kamenice přes Prácheň a Kamenický Šenov dolů na českokamenické nádraží, několik málo let před zrušením této jedné z nejkrásnějších tratí v Čechách. Bohužel: nikde jinde u nás nezrušil předchozí režim tolik lokálních železnic jako právě na českém severu. (Rádi se chlubíme

jedinečností Českého Švýcarska, Lužických hor, Středohoří i Šluknovska - a tak málo děláme něco pro zachování jejich původnosti).

Byl duben, jasná jarní sobota a buky nad Lískou byly ještě zcela holé. Po celou dobu výstupu jsem nepotkal jediného turistu. Na vrcholu byly ještě poměrně hodně zřetelné zbytky turistické chaty. Stará rozhledna byla již tehdy, počátkem sedmdesátých let hodně zrezivělá, očekával jsem její pád během krátkého období. Nevěřil jsem tehdy v její renesanci a dnes obdivuji, že tak dlouho vydržela a odolávala zubu času. (Na rozdíl od českokamenické lokálky se dočkala. Zaskvěla se v roce 2009 opět v celé své kráse, přestože boj o její záchranu byl nelítostný, a hold těm, kteří se o ni zasloužili, nikdy nevyjádří onu míru úsilí, jež musela být vynaložena.)

Tehdy poprvé jsem uviděl ze Studence na západním obzoru, někde tam, kde se Labe vine do německých rovin, stolové hory Saského Švýcarska. Tyto nádherné skalní masivy jsou na Českokamenicku vidět z mnoha míst, a přitom lidé o nich prakticky nevědí. Z Panské skály, Hranáče, ze svahů Ovčáckého vrchu, z luk nad Lískou, z Klíče, Větrného nebo Pastýřského vrchu u Růžové, všechna tato místa patří k prvořadým turistickým cílům severních Čech. A přece pohled ze Studence je ojedinělý. Ojedinělý tím, že je hloubkový. Z výšky 733 metrů vidíš nejen stolové hory, ale i jindy dominantní Růžák hluboko pod sebou, jakož i rozeklanou krajinu Českého Švýcarska, a máš tak přímo učebnicový pohled na tento skalní kraj.
Pohled je nejlepší od kamenného moře ze západního okraje rozložitého vrcholu Studence, východy slunce fotografové odtud ještě moc neobjevili.

Studenec ale není znám jen pro své rozhledy.

Buky na Studenci, nejkrásnější stromy tohoto kraje, navozují náladu pobytu ve starém chrámu. Jako mohutné sloupy se tyčí v dostatečných rozestupech, abys mohl obdivovat jejich sílu a rozložitost. Jejich zvláštní kouzlo vynikne v listopadu, kdy jejich obnažené kmeny pustí mezi sebe cáry mlh přelévající se přes vrchol. Ty se pak tiše trhají a slabé slunce lehce ozařuje staré cesty.

Cesty, další osobitost Studence. Krásné putování po červené hřebenovce od Jedlové přes Studenec do Jetřichovic, putování snovou krajinou měnící stále svoji podobu, od zalesněných hřebenů až po propastně hluboké skalní údolí Chřibské Kamenice.

Jeleni a kamzíci na Studenci. Při troše štěstí proběhne kolem tebe okrajem louky v sedle pod Studencem stádo několika obrovských jelenů a laní. Lekneš se, ale

krásným zvířatům nestojíš ani za pohled. A několik kamzíků, těchto krásných obyvatel vysokohorského prostředí, se pase opodál.

Večer na Studenci, čas návratu. Jako tehdy v dávném dubnu. Kolem chalup v Lipnici už téměř za tmy dojdeš na louky s výhledem na Černý kámen, nejrozlehlejší a nejtajemnější stolovou horu Saského Švýcarska.

Já jsem tehdy prošel ještě dále, kolem bývalého Grieslova mlýna do Jetřichovic. Cítil jsem, že propadám kouzlu celé skalní krajiny, ovládané od východu právě Studencem. Věděl jsem tehdy, že se sem mnohokrát vrátím. Chtěl jsem rychle poznat místa na obou stranách hranice, pochopit něco z jejich dávné minulosti. Kraj jsem tehdy poznal dobře během několika let. Jeho lidi ale pohříchu až v nedávné době, až po třech desetiletích od první návštěvy Studence a dalších míst. Měl jsem to štěstí s nimi denně se setkávat, pracovat, sdílet jejich osudy.

Rád bych jim někdy poděkoval, že mne přijali mezi sebe. Byli zpočátku nepřístupní, jako sama hora a celý kraj pod ní, a najít k nim cestu nebylo lehké. Mám dnes mezi nimi řadu blízkých přátel.

